

**Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 48. kalendářní týden, 26. 11 – 2. 12 2023 / ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 48, 26 November – 2 December 2023**

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-26-november-2-december-2023-week-48>

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

1. Chřipka A(H1N2) u člověka - Spojené království, 2023
2. Chřipka A(H5N1) – celosvětově – monitoring u lidí
3. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP
4. Nárůst respiračních infekcí způsobených *Mycoplasma pneumoniae* v EU/EHP v průběhu sezóny 2023/2024
5. HIV/AIDS surveillance – údaje za období 2022-2023
6. Sezónní surveillance viru zapadonilské horečky, One Health, 2023
7. Klasifikace variant SARS-CoV-2
8. Poliomyelitida - celosvětově – monitoring celosvětových ohnisek nákazy

### 1. Chřipka A(H1N2) u člověka - Spojené království, 2023

Ve Spojeném království byl hlášen jeden případ infekce virem prasečí chřipky A(H1N2) u člověka. Infikovaná osoba ze Severního Yorkshiru byla testována u praktického lékaře pro mírné respirační příznaky. Virus A(H1N2) byl potvrzen pomocí PCR a osekvenován ve spolupráci s UKHSA (The UK Health Security Agency). Osoba se plně zotavila. Pokračuje šetření s cílem určit zdroj infekce.

UKHSA a partnerské organizace případ sledovaly a nabídly testování a rady ohledně další péče v případě, že se objeví příznaky nebo je zjištěna pozitivita testu. UKHSA zesílila surveillance v ordinacích praktických lékařů a v nemocnicích v částech Severního Yorkshiru, aby se včas detekovaly případné nové případy a byl zjištěn způsob přenosu.

Zdravotníci žádají chovatele prasat, aby jakékoli podezření na prasečí chřipku ve svých stádech okamžitě nahlásili místnímu veterinárnímu lékaři. Podle předběžných informací UKHSA je infekce detekovaná ve Spojeném království způsobená odlišným typem, clade 1b.1.1, který se liší od nedávných lidských případů chřipky A(H1N2) jinde ve světě, ale je podobný virům zjištěným u prasat ve Spojeném království.

Dosud nebyl zjištěn přenos z člověka na člověka, ale probíhá další šetření.

Ojediné případy se mohou vyskytnout po kontaktu s prasaty vzhledem k vysokému výskytu virů prasečí chřipky v populaci prasat. Pro zajištění důkladného vyšetření všech případů a rychlého zjištění rizika se používají zvláštní protokoly s vyhodnocením rizika.

## 2. Chřipka A(H5N1) – celosvětově – monitoring u lidí

Kambodžské ministerstvo zdravotnictví oznámilo dva nové případy nákazy ptačí chřipkou A(H5N1) u lidí, včetně jednoho úmrtí. Oba případy pocházejí ze stejné vesnice v provincii Kampot a oba přišli do kontaktu s uhynulou drůbeží.

V regionu cirkulují viry skupiny 2.3.2.1c, které již dříve v roce 2023 způsobily případy u lidí. Stejná skupina virů byla identifikována u jednoho ze dvou pacientů.

V souvislosti s touto událostí nebyl hlášen žádný přenos z člověka na člověka.

Hodnocení rizika ECDC zůstává beze změny. Viry clade 2.3.2.1c se v Evropě nevyskytují.

Celosvětově bylo zaznamenáno 882 případů ptačí chřipky A(H5N1) u lidí, včetně 461 úmrtí (CFR: 52,2 %) ve 23 zemích od roku 2004.

Riziko přenosu zoonotické chřipky na širokou veřejnost v zemích EU/EHP se považuje za nízké.

Riziko pro profesně exponované skupiny, jako jsou například chovatelé, bylo vyhodnoceno jako nízké až střední.

## 3. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP

Na konci 46. týdne (končícího 19. listopadu 2023) se v populaci mnoha zemí EU/EHP zvýšil výskyt respiračních onemocnění - chřipce podobných onemocnění (ILI) a akutních respiračních infekcí (ARI). Podíl závažných akutních respiračních infekcí (SARI) v sekundární péči byl srovnatelný se stejným obdobím loňského roku.

SARS-CoV-2 nadále cirkuloval ve vyšší míře než sezónní chřipka a respirační syncytiální virus (RSV). Země hlásily rostoucí i klesající trendy aktivity a závažnosti SARS-CoV-2.

Země v jižní části EU/EHP mají většinou klesající trend, zatímco mnoho zemí na severu má rostoucí tendenci. Ukazatele závažnosti, hospitalizace, hospitalizace na jednotkách intenzivní péče (JIP) a úmrtí vykazovaly ve 45. nebo 46. týdnu nadále nárůst, a to zejména ve věkové skupině 65 let a více; pokles v posledních 1-2 týdnech potenciálně odráží zpožděné hlášení. Aktivita RSV se nadále zvyšovala, přičemž největší dopad se projevil u dětí ve věku 0-4 roky, a to jak v sentinelové pozitivitě SARI, tak v nesentinelových hospitalizacích. Aktivita sezónní chřipky zůstala na nízké úrovni a jen ve dvou zemích došlo k překročení míry pozitivivity o 10%.

## 4. Nárůst respiračních infekcí způsobených *Mycoplasma pneumoniae* v EU/EHP v průběhu sezóny 2023/2024

Šest zemí EU/EHP hlásí v poslední době zvýšený výskyt *Mycoplasma pneumoniae* na národních úrovních nebo v nemocničních laboratořích.

K nárůstu infekcí *M. pneumoniae* dochází pravidelně, obvykle jednou za jeden až tři roky. Onemocnění se přenáší úzkým kontaktem s infikovanou osobou.

Nedávný nárůst počtu pozorovaných detekcí může odrážet typický periodický návrat *M. pneumoniae* v populaci. Ačkoli případy infekce *M. pneumoniae* nepodléhají ve většině zemí EU/EHP hlášení, přesto je důležité výskyt atypických a/nebo závažných forem onemocnění nadále sledovat, včetně rezistence na antibiotika.

## 5. HIV/AIDS surveillance – údaje za období 2022-2023

HIV má i nadále dopad na zdraví lidí v zemích EU/EHP, v roce 2022 bylo hlášeno 22 995 případů. Ve srovnání s rokem 2021 došlo v roce 2022 k 30,8% nárůstu počtu hlášených HIV, ale tento počet byl stále o 3,8 % nižší než v roce 2019. Nárůst počtu případů HIV v roce 2022 lze částečně přičíst zvýšenému podílu dříve hlášených pozitivních případů.

V loňském roce došlo k nárůstu výskytu HIV u některých specifických skupin, konkrétně u mužů narozených v zahraničí majících sex s muži (MSM) a u heterosexuálních osob, především žen.

Údaje o pozdním stanovení diagnózy jsou stále vysoké; 47,9 % diagnostikovaných mělo počet CD4 < 350 buněk/mm<sup>3</sup>.

Téměř polovina (48,9 %) hlášených diagnóz byla stanovena u osob narozených v zahraničí.

Zásadní zůstává zlepšení včasné diagnostiky, rozšíření testování, propojení s péčí a rychlé zahájení antiretrovirové terapie, jakož i vysoce účinná kombinovaná prevence nabízená populacím nejvíce ohroženým nakažením HIV, včetně preexpoziciční profylaxe (PrEP), programů výměny injekčních stříkaček a opioidní substituční terapie.

## 6. Sezónní surveillance viru zapadonilské horečky, One Health, 2023

Od poslední aktualizace do 29. listopadu 2023 bylo ze zemí EU/EHP hlášeno deset případů nákazy virem západonilské horečky (WNV) u lidí a žádný případ nebyl hlášen ze zemí sousedících s EU.

Od začátku sezóny přenosu v roce 2023 bylo v zemích EU/EHP hlášeno 707 případů infekce WNV u lidí a v sousedních zemích EU 93 případů.

Od začátku sezóny přenosu WNV v roce 2023 do 29. listopadu 2023 bylo v zemích EU/EHP hlášeno 147 ohnisek u koňovitých a 246 ohnisek u ptáků.

## 7. Klasifikace variant SARS-CoV-2

Od poslední aktualizace 24. listopadu 2023 bylo k 1. prosinci 2023 ECDC překlasifikováno XBB.1.16 ze sledované varianty (VUM) na deescalovanou variantu. K tomuto rozhodnutí vedly konzistentní klesající trendy v detekci linií XBB.1.16 pozorované jak na úrovni EU/EHP, tak celosvětově, a také skutečnost, že hlavní cirkulující linie XBB.1.16 (např. XBB.1.16.6) jsou již sledovány v rámci jiných zastřešujících variant (XBB.1.5-like + F456L).

Varianty podobné XBB.1.5+F456L v současné době dominují v celosvětovém měřítku a v měřítku EU/EHP mezi variantami SARS-CoV-2. Od 27. listopadu 2023, pro 45. týden (od 6. listopadu 2023 do 12. listopadu 2023), cirkulují v zemích EU/EHP linie XBB.1.5-like +

F456L s mediánem 60,5 % (rozmezí: 27-85 %). Zdá se, že celkový podíl variant XBB.1.5-like + F456L je v EU/EHP stabilní nebo mírně klesá.

Varianty XBB.1.5-like+L455F+F456L vykazují rostoucí trend ve všech zemích EU/EHP s dostatečným počtem hlášení, jejich podíl je 32 % (rozmezí: 9-43 %). V rámci této zastřešující varianty se vyskytují hlavně linie HK.3, JD.1.1 a JG.3.

## 8. Poliomyelitida - celosvětově – monitoring celosvětových ohnisek nákazy

*Divoký poliovirus typu 1 (WPV1):* V období od 24. října až 28. listopadu 2023 byl hlášen jeden nový případ akutní chabé parézy (AChP) vyvolaný divokým poliovirem typu 1 (WPV1) z Pákistánu.

*Cirkulující z vakcíny odvozený poliovirus (cVDPV):*

V roce 2023 bylo k 28. listopadu 2023 z Demokratické republiky Kongo (DRK) hlášeno pět nových případů akutních chabých paréz způsobených cirkulujícím z vakcíny odvozeným poliovirem typu 1 (**cVDPV1**). V roce 2022 byly z DRK hlášeny dva případy.

V roce 2023 bylo k 28. listopadu 2023 ze sedmi zemí hlášeno 44 nových případů akutních chabých paréz způsobených cirkulujícím z vakcíny odvozeným poliovirem typu 2 (**cVDPV2**): Středoafriická Republika (2), DRK (8), Nigerie (17), Guinea (6), Somálsko (2), Keňa (2), Čad (7). V roce 2022 byly hlášeny další čtyři případy z DRK.

Nebyly hlášeny žádné případy AChP vyvolané **cVDPV3**.